

BÀI HÁT “XUÂN NÀY CON KHÔNG VỀ” ĐÃ CỨU NHẬT NGÂN RA KHỎI TÙ...

Được sáng tác vào năm 1969, ca khúc “*Xuân này con không về*” khi ra đời đã nói lên được tâm trạng của tất cả người lính ở cả 2 miền chiến tuyến. Bài hát được ghi dưới bút danh *Trịnh Lâm Ngân*, bút danh này là nghệ danh ghép từ tên của 3 nhạc sĩ: “*Trịnh*” tức Trần Trịnh, “*Lâm*” tức Lâm Đệ, và “*Ngân*” tức Nhật Ngân.

Có thông tin cho rằng bài hát này đã giúp nhạc sĩ Nhật Ngân được phóng thích. Sau năm 1975 các bài hát của nhạc sĩ Nhật Ngân sáng tác bị liệt vào danh sách cấm lưu hành, ông vượt biên nhưng không thành nên bị bắt.

Khi bị bắt ông không dám khai tên thật của mình mà khai tên Nguyễn Văn Hai. Yên ổn sinh hoạt trong trại một thời gian. Sau đó có một số người Sài Gòn cũng bị bắt có vài người trong số đó họ nhận ra ông là nhạc sĩ Nhật Ngân. Ông sợ thân phận bị phát hiện cộng thêm tội khai man lý lịch sẽ bị ngồi tù thêm vài năm nữa.

Một hôm, có 1 cán bộ xuống trại gọi ông lên văn phòng làm việc. Trên đường đi tâm trạng thấp thỏm lo lắng chuyện thân phận bị bại lộ. Nhưng trái với những gì ông nghĩ, khi bước chân vào văn phòng thì trên bàn đã bày sẵn 1 bữa tiệc nhỏ. Cán bộ quản lý khu trại đó mời ông ngồi ăn uống và cùng trò chuyện.

Cán bộ quản giáo cho ông hay là đã biết ông là nhạc sĩ Nhật Ngân, và ông ấy cũng rất hâm mộ bài hát “*Xuân này con không về*”.

Cán bộ đó kể cho ông nghe: “*Ngày còn ở chiến trường rất hay nghe bài hát đó, tôi (cán bộ) và cả đồng đội ai cũng nhớ quê hương, nhớ gia đình vô cùng. Dù là người lính ở 2 miền chiến tuyến khác nhau nhưng đó là tâm trạng chung của người lính lúc bấy giờ*”.

Thời gian đó cũng sắp đến tết, người quản giáo có hứa với Nhật Ngân sẽ đề đạt thả ông vào đợt trả tự do sắp tới vào ngày 28 tết. Giữ đúng lời hứa, trong đợt trả tự do đó có tên ông trong danh sách. Sau khi đi bộ gần 2 cây số từ trại ra đường lớn để đón xe về quê, trong túi ông không có đồng nào để bắt xe đò từ Bạc Liêu về Sài Gòn. Ông có hỏi mượn những người đi cùng nhưng ai cũng trong cảnh tù mới ra như ông cả nên không ai giúp gì được.

Vừa lúc có một anh lính đạp xe đạp đuổi theo ông, dúi vào tay ông 1 ít tiền bảo là đội trưởng anh ấy gởi ông tiền xe về. Dù không nói tên nhưng Nhật Ngân cũng đoán ra đó là

ai. Trong lòng thầm cảm kích, dù cho 2 người ở 2 chiến tuyến khác nhau nhưng vẫn có người tốt người xấu, không đánh đồng như nhau được.

*Con biết xuân này là mẹ chờ tin con
Khi thấy mai đào nở vàng bên nương
Năm trước con hẹn đầu xuân sẽ về
Nay én bay đầy trước ngõ
Mà tin con vẫn xa ngàn xa*

*Ôi nhớ năm nào thuở trời yên vui
Nghe pháo giao thừa rộn ràng nơi nơi
Bên mái tranh nghèo ngôi quanh bếp hồng
Trông bánh chưng chờ trời sáng
Đỏ hây hây những đôi má đào...*

Nói về ca khúc “**Xuân này con không về**” tuy rằng trong câu từ bài hát không hề có từ “*lính*” trong đó nhưng người nghe ai cũng ngầm hiểu được. Nội dung bài hát vẽ nên 1 bức tranh mùa xuân gia đình đoàn viên sum họp bên nồi bánh chưng, lửa hồng. Quây quần bên nhau bên mâm cơm cúng trong đêm 30 chờ đón giao thừa để được đốt pháo nghe thật vui tai. Khi vào thời bình bài hát cũng chính là tâm sự của những người con xa xứ, phải tha hương để mưu sinh kiếm sống, nhưng mấy ai có điều kiện để về quê ăn tết cùng gia đình.

*Nếu con không về chắc mẹ buồn lắm
Mái tranh nghèo không người sửa sang
Khu vườn thiếu hoa vàng mừng xuân
Bầy trẻ thơ ngày chờ mong anh trai
Sẽ đem về cho tà áo mới
Ba ngày xuân đi khoe xóm giềng*

*Con biết không về là mẹ chờ em trông
Nhưng nếu con về bạn bè thương mong
Bao lứa trai cùng chào xuân chiến trường
Không lẽ riêng mình êm ấm
Mẹ ơi con xuân này vắng nhà.*

Ở nơi chiến tuyến nhưng người lính vẫn đau đáu nỗi lo lắng về gia đình, sợ không ai sửa sang nhà cửa cho mẹ già đón tết, khu vườn thiếu vắng hoa xuân, thương đàn em nhỏ trông chờ anh về có tà áo mới khoe với chúng bạn xóm giềng. Nhưng mẹ ơi hãy cảm thông cho người con này, con không thể vì niềm vui hạnh phúc cá nhân mà bỏ lại anh em đồng đội nơi chiến trường được.

Mọi người ai cũng như ai, ai cũng có quê hương, cũng có mẹ già, em nhỏ, cũng cùng chung hoàn cảnh. Nhưng vì quê hương đất nước chưa yên bình nên chúng con vẫn phải tiếp tục nhiệm vụ của người trai đối với tổ quốc. ***“Mẹ ơi con xuân này vắng nhà”***

PHÙ SA

Nguồn: Internet eMail by tqh chuyển

*Đăng ngày Chúa Nhật, January 5, 2025
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTĐ/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*